

ASPECTE JURISPRUDENȚIALE ÎN MATERIA PENALITĂȚILOR DE ÎNTÂRZIERE REGLEMENTATE DE DISPOZIȚIILE ART. 906 DIN CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ

*Ioana-Anamaria FILOTE-IOVU**

Abstract

The provisions of art. 906 of the Code of Civil Procedure regulates the penalties for delay that may be established by the courts in case of non-execution of the obligations to do or not to do which involve the personal fact of the debtor.

In this study, the author aims to analyze the difficulties of interpretation and jurisprudential application of the rules governing „penalties for delay”, in the light of the appeal against the conclusions having as object „application of penalties for delay”, respectively „determination of final amount” pronounced in cases in which the requests were introduced before the courts before, respectively after the entry into force of Law no. 310/2018, regarding the date from which the penalties start to run, their duration, as well as regarding the cases of their removal, by way of the enforcement appeal, other than those expressly provided by the provisions of art. 906 (5) Code of Civil Procedure.

Keywords: *Late penalties, remedies, judicial practice, the date from which the penalties start to run, the duration for which the penalties are calculated, enforcement appeal.*

Dispozițiile art. 903-914, cuprinse în Capitolul IV, „Executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face”, Titlul III, „Executarea silită directă”, Cartea a V-a, „Despre executarea silită”, din Codul de procedură civilă¹,

*Judecător – Judecătoria Rădăuți, ioana_filote1@yahoo.com.

¹ Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în forma inițială în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, republicată în temeiul art. XIV din Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 16 octombrie 2014, dându-se textelor o nouă numerotare, republicată ulterior în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012 și ulterior a fost modificată și completată prin: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2012 privind modificarea art. 81 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind

reglementează executarea silită directă a obligațiilor de a face, altele decât cele de predare a unor bunuri mobile sau imobile, precum și executarea silită în natură a obligațiilor de a nu face.

Normele legale din materia executării silite în natură trebuie coroborate cu dispozițiile art. 1.527 Cod civil², potrivit cărora: „(1) Creditorul poate cere întotdeauna ca debitorul să fie constrâns să execute obligația în natură, cu excepția cazului în care o asemenea executare este imposibilă. (2) Dreptul la executare în natură cuprinde, dacă este cazul, dreptul la repararea sau înlocuirea bunului, precum și orice alt mijloc pentru a remedia o executare defectuoasă”, cu cele ale art. 1.528 Cod civil: „(1) În cazul neexecutării unei obligații de a face, creditorul poate, pe cheltuiala debitorului, să execute el însuși ori să facă să fie executată obligația. (2) Cu excepția cazului în care debitorul este de drept în întârziere, creditorul poate să exercite acest drept numai dacă îl înștiințează pe debitor fie odată cu punerea în întârziere, fie ulterior acesteia” și cu cele ale art. 1.529 Cod civil, ce prevăd că: „În cazul neexecutării obligației de a nu face, creditorul poate cere instanței încuviințarea să înlăture ori să ridice ceea ce debitorul a făcut cu încălcarea obligației, pe cheltuiala debitorului, în limita stabilită prin hotărâre judecătorească”.

Dispozițiile art. 904³, ale art. 905⁴ și ale art. 906 Cod procedură civilă disting între obligațiile de a face sau de a nu face, care nu implică faptul personal al debito-

Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 23 august 2012, aprobată prin Legea nr. 206/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 762 din 13 noiembrie 2012; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 31 ianuarie 2013, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 214/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 388 din 28 iunie 2013 și Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 2 aprilie 2013, prin Legea nr. 310 din 17 decembrie 2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial Nr. 1.074 din 18 decembrie 2018.

² Republicată în temeiul art. 218 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011. Legea nr. 287/2009 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 24 iulie 2009, a fost modificată prin Legea nr. 71/2011 și rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 427 din 17 iunie 2011 și în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 8 iulie 2011.

³ Art. 904 Cod procedură civilă, cu denumirea marginală „Executarea obligației de a face” prevede următoarele: „Dacă debitorul refuză să îndeplinească o obligație de a face cuprinsă într-un titlu executoriu, în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării, creditorul poate fi autorizat de instanța de executare, prin încheiere executorie, dată cu citarea părților, să o îndeplinească el însuși sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului.”

⁴ Potrivit art. 905 Cod procedură civilă, ce reglementează „Executarea obligației de a nu face”: „(1) Dispozițiile prevăzute în prezenta secțiune sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul când titlul executoriu cuprinde o obligație de a nu face. (2) Creditorul va putea cere instanței de executare să fie autorizat, prin încheiere executorie, dată cu citarea părților, să desființeze el însuși sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului, lucrările făcute de acesta împotriva obligației de a nu face.”

rului, ce deschide posibilitatea pentru creditor de a solicita autorizarea aducerii acestora la îndeplinire de el însuși sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului și obligațiile de a face sau de a nu face care implică faptul personal al debitorului.

Cu privire la această ultimă categorie, reținem că, prin Legea nr. 76/2012⁵ pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, a fost introdus în legislație, un mecanism inovator pentru executarea unor astfel de obligații, art. 11 din actul normativ prevăzând următoarele:

„Dacă legea specială prevede obligarea debitorului la plata de daune cominatorii ori, după caz, a unei amenzi civile pentru nerespectarea unei obligații de a face sau de a nu face ce nu poate fi îndeplinită prin altă persoană decât debitorul, de la intrarea în vigoare a Codului de procedură civilă, se vor putea aplica penalități în condițiile prevăzute de art. 894 Cod procedură civilă” (devenit după republicare și renumerotare, art. 906 Cod procedură civilă).

În acest sens, prin dispozițiile art. 906 din Codul de procedură civilă a fost reglementată posibilitatea obligării debitorului la plata de penalități de întârziere.

Dispozițiile art. 906 Cod procedură civilă, în forma în vigoare până la data de 20 decembrie 2018 inclusiv, reglementau regimul aplicării de penalități, prevăzând următoarele:

„(1) Dacă în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unor penalități, de către instanța de executare.

(2) Când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

(3) Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației.

(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere definitivă, dată cu citarea părților.

(5) Penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării.

(6) Încheierea dată în condițiile alin. (4) este executorie.

(7) Acordarea de penalități în condițiile alin. (1)-(4) nu exclude obligarea debitorului la plata de despăgubiri, la cererea creditorului, în condițiile art. 892 sau ale dreptului comun.”

⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012.

Prin art. I pct. 68 din Legea nr. 310 din 17 decembrie 2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative⁶ (în continuare Legea nr. 310/2018), alin. (4) al art. 906 a fost modificat, având următorul cuprins:

„(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților. Creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalitate de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlu executoriu, până la stingerea ei completă.”

Penalitățile de întârziere reprezintă o sancțiune de drept procesual civil, un mijloc legal pentru a-l determina pe debitor să execute el însuși în natură obligațiile prevăzute în titlul executoriu.

Așadar, dacă debitorul nu execută de bunăvoie o obligație de a face sau de a nu face care implică faptul său personal, constrângerea debitorului pentru aducerea acesteia la îndeplinire se realizează prin mijloace de constrângere indirecte. Într-adevăr, constrângerea neputându-se realiza direct asupra persoanei debitorului, căci *nemo ad factum praecise cogi potest*, ea se exercită prin măsuri aplicate asupra patrimoniului debitorului, determinându-se astfel indirect acțiunea sau abstențiunea acestuia⁷.

Codul de procedură civilă din 1864⁸ reglementa aplicarea amenzilor civile cominatorii în favoarea statului, iar penalitățile prevăzute de Codul de procedură civilă sunt asemănătoare cu amenzile cominatorii prin caracterul lor de sancțiune patrimonială, „pedeapsă civilă”⁹ aplicabilă pentru neexecutarea sau executarea cu întârziere a obligației de către debitor, însă, spre deosebire de acestea, penalitățile nu au caracter reparator și nu au nicio legătură cu prejudiciul suferit de creditor.

Natura juridică a penalităților este aceea de mijloc juridic de constrângere indirectă pentru asigurarea executării în natură a obligațiilor, acestea putându-se acorda independent de existența unui prejudiciu.

⁶ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.074 din 18 decembrie 2018.

⁷ A se vedea G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual Civil, Ediția a 4-a, revizuită și adăugită*, Ed. Hamangiu, 2017, p. 1359.

⁸ Codicele civil (sau Codul civil din 26 noiembrie 1864), publicat în Monitorul Oficial nr. 271 din 4 decembrie 1864, nr. 7 din 12 ianuarie 1865, nr. 8 din 13 ianuarie 1865, nr. 8 din 14 ianuarie 1865, nr. 11 din 16 ianuarie 1865, nr. 13 din 19 ianuarie 1865, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția dispozițiilor art. 1169-1174 și 1176-1206, care se abrogă la data intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, abrogat începând cu data de 1 octombrie 2011, conform literei a) a art. 230 din Legea nr. 71 din 3 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011.

⁹ A se vedea D. Ghiță, *„Discuții privitoare la aplicarea penalităților în cazul neexecutării unor obligații de a face sau a nu face în lumina art. 906 din Noul cod de procedură civilă”*, în Revista Dreptul nr. 1/2016.

Penalitățile nu se identifică cu daunele-interese compensatorii sau moratorii, fiind distincte de acestea prin finalitatea lor juridică, de sancțiune de drept procesual civil¹⁰ aplicată de instanța de executare debitorului pentru a-l constrânge să execute o obligație de a face sau a nu face ce implică un fapt personal, menită să înfrângă rezistența debitorului și care constă în obligarea acestuia la plata unei sume de bani în favoarea creditorului, pe zi de întârziere, fie într-o sumă fixă, fie într-un anumit procent, atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

Sfera aplicării acestora este limitată la materia executării silite declanșată prin încuviințarea executării silite în baza titlului executoriu, utilizarea penalităților nefiind posibilă în planul dreptului substanțial, în raporturile dintre creditor și debitor, anterior obținerii titlului executoriu și începerii executării silite.

Art. 907 Cod procedură civilă prevede interzicerea daunelor cominatorii, statuând că „*Pentru neexecutarea obligațiilor prevăzute în prezentul capitol nu se pot acorda daune cominatorii.*”

Reglementarea penalităților în Codul de procedură civilă corelată cu interzicerea daunelor cominatorii reprezintă o schimbare a viziunii legiuitorului față de reglementarea anterioară, având ca scop atât realizarea în natură de către acesta a obligației de a face sau a nu face ce implică faptul personal al debitorului, cât și repararea prejudiciului cauzat creditorului prin refuzul executării de către debitor a obligației care nu poate fi dusă la îndeplinire de către o altă persoană¹¹.

În practica judiciară, au fost identificate o serie de opinii divergente cu privire la admisibilitatea căii de atac împotriva încheierilor având ca obiect „aplicare de penalități de întârziere”¹², respectiv „stabilire sumă definitivă”¹³ pronunțate în cauze în care cererile au fost introduse pe rolul instanțelor judecătorești anterior, respectiv ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 310/2018, vizând data de la care încep să curgă penalitățile, durata acestora, precum și cu privire la cazurile de înlăturare a lor, pe calea contestației la executare, altele decât cele prevăzute în mod expres de dispozițiile art. 906 alin. (5) Cod procedură civilă.

Constatăm că dispozițiile art. 906 alin. (1), alin. (2) și alin. (4) Cod procedură civilă au făcut obiectul numeroaselor controale de constituționalitate ale instanței de contencios constituțional, fiind supuse și analizei Instanței Supreme, în special

¹⁰ A se vedea E. Oprina. I. Gîrbuleț, „*Tratat teoretic și practic de executare silită, voi. I; Teoria generală și procedurile execuționale*”, Ed. Universul Juridic, 2013.

¹¹ A. L. Andru, „*Considerații privind executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face prevăzute de art. 903 – 909 Noul Cod de procedură civilă*”, în *Revista Română de Executare Silită* nr. 3/2015, Ed. Universul Juridic.

¹² Sunt vizate cererile întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin. (1) coroborat cu alin. (2) sau alin. (3) Cod procedură civilă.

¹³ Sunt vizate cererile întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin. (4) Cod procedură civilă.

cu privire la problematica **admisibilității căii de atac împotriva încheierilor** pronunțate în temeiul normelor enunțate.

În acest sens, amintim, fără a avea pretenția unei enumerări exhaustive: Decizia nr. 5 din 17 ianuarie 2017¹⁴, Decizia nr. 272 din 27 aprilie 2017¹⁵, Decizia nr. 380 din 6 iunie 2017¹⁶, Decizia nr. 525 din 11 iulie 2017, Decizia nr. 326 din 10 mai 2018¹⁷, Decizia nr. 643 din 16 octombrie 2018¹⁸, Decizia nr. 211 din 18 martie 2019, Decizia nr. 624 din 9 octombrie 2018¹⁹, Decizia nr. 202 din 9 aprilie 2019²⁰ și Decizia nr. 364 din 28 mai 2019²¹, toate ale Curții Constituționale.

De exemplu, prin **Decizia Curții Constituționale nr. 5 din 17 ianuarie 2017** a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (1) coroborate cu prevederile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, reținându-se în esență următoarele:

„Astfel, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că finalitatea reglementării criticate constă în determinarea debitorului rău-platnic de a executa obligația la care este ținut în temeiul unui titlu executoriu, pe care numai el o poate executa, prin aplicarea unei amenzi civile stabilite pe zi de întârziere până la data executării. Prin exercitarea acestei constrângeri cu caracter pecuniar se urmărește contracararea manoperele abuzive, tinzând la tergiversarea îndeplinirii obligațiilor asumate de debitor, în vederea asigurării celerității, ca exigență imperativă a executării silită. Așa fiind, ar fi illogic și contrar finalității urmărite ca încheierea de obligare a debitorului la plata amenzii civile să fie supusă unor căi de atac. Consacrarea caracterului irevocabil al acestei încheieri este, deci, în deplină concordanță cu finalitatea reglementării, fără ca prin aceasta să se încalce prevederile art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție, întrucât, așa cum Curtea a statuat în mod constant, accesul liber la justiție nu înseamnă accesul la toate căile de atac și, deci, la toate gradele de jurisdicție, legiuitorul fiind suveran în a limita, pentru rațiuni impuse de specificul domeniului supus reglementării, un atare acces”(…).

În acest context, referitor la aspectele invocate de autoarea excepției, potrivit căroră, în situația în care instanța de executare care stabilește suma definitivă datorată prin titlul executoriu, în caz de neexecutare a obligației, potrivit art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, este aceeași instanță care a soluționat și cererea creditorului de aplicare a penalităților de întârziere, potrivit art. 906 alin. (1) din același cod, această împrejurare ar fi de natură să influențeze aprecierea judecătorului, cu consecința afectării dreptului la un tribunal imparțial, Curtea apreciază că această situație nu reprezintă un caz de incompatibilitate, întrucât instanța nu soluționează fondul litigiului, existând, de altfel, posibili-

¹⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 8 mai 2017.

¹⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 18 iulie 2017.

¹⁶ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 682 din 22 august 2017.

¹⁷ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 770 din 6 septembrie 2018.

¹⁸ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 18 martie 2019.

¹⁹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 176 din 5 martie 2019.

²⁰ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 562 din 9 iulie 2019.

²¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 802 din 3 octombrie 2019.

tatea de a se reveni asupra penalităților, care vor putea fi înlăturate sau reduse pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația și dovedește că întârzierea executării a avut la bază motive temeinice [art. 906 alin. (5) Cod proc. civ.]. Diferența de regim juridic constă în aceea că suma definitivă la care va fi obligat debitorul cu titlu de penalitate se dispune printr-o încheiere definitivă, dată într-o procedură contencioasă, cu citarea părților, în timp ce înlăturarea sau reducerea penalităților se stabilește printr-o hotărâre dată în contestația la executare, susceptibilă de apel, potrivit art. 717 Cod proc. civ. Așa fiind, nu se poate susține că judecătorul care a stabilit aplicarea de penalități pe zi de întârziere ar fi incompatibil să stabilească și suma definitivă.”

Prin **Decizia nr. 202 din 9 aprilie 2019**, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (2)- (4) din Codul de procedură civilă, reținându-se următoarele aspecte relevante:

„(...) 27. Așa fiind, prin decizia precitată (Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 13 aprilie 2017), Înalta Curtea de Casație și Justiție a subliniat că penalitățile sunt un mijloc juridic lăsat la îndemâna creditorului, reglementat de legiuitor cu scopul de a obține constrângerea debitorului la executarea în natură a obligației cu caracter personal, fără a reprezenta valoarea prejudiciului suferit de creditor. (...). Este de subliniat faptul că încheierea pronunțată în condițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă se bucură de autoritate de lucru judecat provizorie doar în ceea ce îl privește pe debitor, deoarece, în cazul acestuia, legiuitorul a prevăzut în mod expres la alin. (5) că dacă execută obligația prevăzută în titlul executoriu poate solicita reducerea sau înlăturarea sumei stabilite cu titlu de penalități pe calea contestației la executare, dovedind existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării. Pentru creditor, legiuitorul nu a oferit un mijloc procedural pentru corelativa majorare a sumei deja stabilite, încheierea fiind, pentru acesta, definitivă și executorie potrivit art. 906 alin. (4) și (6) din Codul de procedură civilă, fără a-l lipsi însă de calea distinctă a solicitării unor despăgubiri pentru acoperirea integrală a prejudiciului în condițiile art. 892 din Codul de procedură civilă și ale dreptului substanțial comun.

28. Având în vedere natura juridică diferită a celor două categorii de sancțiuni, se constată că exigențele constituționale sunt diferite în privința căilor de atac ce pot fi exercitate în privința hotărârilor. Prin urmare, dacă amendarea conducătorului autorității este expresia unui raport de drept administrativ, aplicarea de penalități în condițiile art. 906 din Codul de procedură civilă reprezintă o sancțiune civilă de constrângere de drept comun. Așadar, soluția și considerentele Deciziei nr. 898 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 26 februarie 2016, prin care Curtea a constatat că soluția legislativă potrivit căreia încheierea prevăzută de art. 24 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 este „definitivă” este neconstituțională, nu își găsesc aplicarea în prezenta cauză.”

De exemplu, prin **Decizia nr. 364 din 28 mai 2019** a fost respinsă ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 coroborate cu cele art. 910-914 din Codul de procedură civilă, reținându-se în esență următoarele:

„8. (...) Ca element de noutate al excepției invocate, învederează faptul că art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă a fost modificat prin Legea nr. 310/2018 în ceea ce

privește cuantumul penalităților și arată că, dacă anterior acestei modificări cuantumul penalităților de întârziere era limitat la 3 luni, după ultima modificare din 2018, cuantumul penalităților nu mai este limitat, iar acesta se poate stabili după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care părintele nerezident (debitorul) nu își execută obligația, până la stingerea ei completă (...)

38. (...) Penalitatea va curge până la executarea obligației, dar nu mai mult de trei luni de la data comunicării încheierii prevăzute la art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prin care s-a stabilit penalitatea. Executorul nu va putea sesiza instanța de executare în lipsa unei cereri a creditorului în acest sens, care, ad probationem, trebuie să îmbrace forma scrisă, această cerință constituind o limitare a rolului activ al executorului judecătoresc și protejând creditorul căruia, în mod corect, legiuitorul îi lasă posibilitatea să facă aprecieri de ordin subiectiv în privința executării dispozițiilor privitoare la minori. Doar după expirarea termenului prohibitiv de o lună, prevăzut în art. 911 alin. (1) din Codul de procedură civilă, executorul va putea proceda la executarea silită. Curtea precizează că penalitatea va curge și înainte, și după expirarea termenului de o lună, fără a depăși termenul de 3 luni prevăzut în art. 912 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Actele de executare efectuate înăuntrul termenului de o lună vor putea fi anulate, dacă persoana interesată va formula contestație la executare [art. 185 alin. (2) din Codul de procedură civilă]. (...)

42. Dacă nici de această dată executarea nu se poate realiza din cauza refuzului minorului, creditorul va putea sesiza instanța de tutelă de la locul în care se află minorul, în vederea aplicării unei penalități, conform dispozițiilor art. 906 alin. (2) și (4)-(6) din Codul de procedură civilă. Deși din alin. (5) al art. 913 din Codul de procedură civilă nu rezultă expres, penalitatea va fi aplicată debitorului, iar nu minorului care a refuzat să se supună măsurilor dispuse prin hotărârea judecătorească. Penalitățile stabilite în sarcina debitorului de către instanța de tutelă vor curge cel mult 3 luni, după care, la cererea creditorului, aceeași instanță de tutelă va putea să le transforme într-o sumă fixă definitivă. Tot instanța de tutelă va putea să înlăture sau să reducă penalitățile stabilite, dacă în contestația la executare formulată de către debitorul care și-a executat obligațiile se dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării. (...)

44. Curtea a reținut, de asemenea, că legiuitorul a reglementat mai multe măsuri, graduale ca intensitate, menite să constrângă debitorul să execute obligația prevăzută în titlul executoriu, prin intermediul instanței de judecată. Aplicarea penalităților reprezintă un mijloc de constrângere judiciară, o sancțiune pecuniară, care are rolul de a crea debitorului obligației o presiune suplimentară, inclusiv prin acumularea, timp de trei luni, a sumelor datorate pentru întârzierea în executare. După acest termen, legiuitorul a prevăzut o sancțiune mult mai gravă, respectiv constrângerea debitorului cu aplicarea unei sancțiuni penale”.

Prin **Decizia nr. 16 din 6 martie 2017** pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept²² s-a stabilit că, în

²² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 13 aprilie 2017.

interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, nu este admisibilă formularea mai multor cereri de fixare a sumei definitive datorate de debitor cu titlu de penalități.

În considerentele acestei decizii s-au reținut următoarele aspecte relevante:

„45. (...) caracterul specific al executării obligațiilor de a face sau de a nu face, ce au în vedere contribuția esențială a debitorului (spre deosebire de obligațiile de a da, ce presupun predarea unui bun, care, în cazul refuzului executării voluntare, pot fi duse la îndeplinire prin formele executării silite directe sau indirecte) a determinat necesitatea reglementării unor mijloace specifice de constrângere a debitorului obligațiilor cu caracter personal, intuitu personae. (...)

51. Astfel, prin art. 905 din Codul de procedură civilă (devenit art. 906 după republicarea din 10 aprilie 2015) s-a prevăzut posibilitatea obligării debitorului la penalități de întârziere, ce vor fi încasate de către creditor, acestea reprezentând un mijloc indirect de constrângere a debitorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în titlul executoriu.

52. S-a consacrat astfel, spre deosebire de vechea reglementare, dreptul creditorului de a folosi orice mijloc legal pentru a-l determina pe debitor să execute el însuși obligația, în natură.”

Constatăm că această Decizie a rămas fără efecte, potrivit art. 521 alin. (4) raportat la art. 518 Cod procedură civilă, în privința dispozitivului acesteia, ca urmare a modificării tezei a II-a a alin. (4) al art. 906 Cod procedură civilă.

În consecință, în executările silite începute ulterior datei de 21 decembrie 2018, când a intrat în vigoare Legea nr. 310/2018, a devenit posibilă formularea unor cereri succesive de fixare a sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere, din trei în trei luni, până la stingerea obligației stabilită în sarcina debitorului.

Prin **Decizia nr. 73 din 16 octombrie 2017** pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept²³, îndreptată prin încheierea din 17 septembrie 2018²⁴, s-a statuat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, încheierea de soluționare a cererii de obligare la plata de penalități pe zi de întârziere a debitorului unei obligații de a face sau a nu face, evaluabile sau neevaluabile în bani, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, este definitivă, indiferent de soluția adoptată de instanța de executare, respectiv de admitere sau de respingere a cererii creditorului.

Pentru a decide astfel, Instanța Supremă a reținut următoarele:

„72. (...) art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă (...) reprezintă o regulă derogatorie de la regimul juridic de drept comun în privința posibilității de atacare cu apel a acestora, textul prevăzând în mod expres că instanța de executare pronunță, cu citarea părților, o încheiere definitivă, ceea ce înseamnă că aceasta nu poate fi atacată cu apel, date fiind dispozițiile art. 634 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă.

²³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 914 din 22 noiembrie 2017.

²⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 898 din 25 octombrie 2018.

73. Întrucât art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă instituie, din acest punct de vedere, o excepție de la regula înscrisă în art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că acest text este de strictă interpretare și aplicare, potrivit principiului *exceptio est strictissimae interpretationis*."

Această Decizie a Instanței Supreme prezintă relevanță și sub aspectul jurisprudenței divergente, căreia ar fi trebuit să-i pună capăt conform dispozițiilor art. 521 alin. 3 Cod procedură civilă, potrivit cu care „dezlegarea dată chestiunilor de drept este obligatorie pentru instanța care a solicitat dezlegarea de la data pronunțării deciziei, iar pentru celelalte instanțe, de a data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I”, deziderat însă neatins.

Aceste optici diferite sunt relevate chiar în cuprinsul Deciziei, reținându-se că la nivelul instanțelor s-au conturat două orientări jurisprudențiale, după cum urmează:

Într-o opinie, s-a considerat că încheierea prin care instanța de executare respinge cererea întemeiată pe art. 906 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă este definitivă, nefiind atacabilă cu apel.

„31. În susținerea acestui punct de vedere s-a arătat că art. 906 din Codul de procedură civilă nu face nicio distincție în raport cu soluția pronunțată (de admitere sau de respingere a cererii).

32. Având în vedere că art. 906 reprezintă o reglementare specială, iar, în situații similare [de exemplu: în ipoteza recuzării ori în cazul art. 666 alin. (7) pentru cererile de încuviințare a executării silită], Codul de procedură civilă face distincție între situația admiterii și cea a respingerii cererii, nu se poate adăuga la lege prin instituirea unei căi de atac care nu a fost avută în vedere de legiuitor.

33. Faptul că în textul de lege enunțat se menționează doar că instanța poate să admită cererea prin încheiere definitivă nu înseamnă că respingerea cererii se realizează prin încheiere supusă căii de atac a apelului. Din contră, în cuprinsul textelor legale nu s-a menționat că instanța poate să admită sau să respingă cererea prin încheiere definitivă, deoarece ar fi fost superfluu să se menționeze împrejurarea că instanța poate să admită sau să respingă o cerere”.

Într-o a doua opinie, s-a arătat că încheierea în discuție este supusă căii de atac a apelului.

S-a motivat că „(...) în interpretarea logică a prevederilor art. 906 coroborate cu cele ale art. 466 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, reținând și principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*, în lipsa unei prevederi exprese a legiuitorului, încheierile prin care se resping cererile de aplicare de penalități sunt supuse normelor generale de drept procesual, fiind atacabile cu apel în lumina noului Cod de procedură civilă [art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă].

35. O interpretare contrară ar însemna lipsirea creditorului căruia i s-a respins cererea de orice mijloc legal prin care să o poată contesta, ceea ce l-ar pune pe acesta în imposibilitatea de a mai putea obține executarea titlului executoriu, situație inadmisibilă și în care, prin prisma art. 6 din Codul de procedură civilă, i se îngrădește însuși dreptul la un proces echitabil.

36. S-a mai argumentat că aceste hotărâri sunt atacabile cu apel fie în termen de 10 zile de la comunicare în conformitate cu art. 651 alin. (2) din Codul de procedură civilă - fiind pronunțate de instanța de executare, în procedura executării silite -, fie în termenul general de 30 de zile de la comunicare, deoarece, în ipoteza în care cererea se respinge, creditorul devine lipsit de posibilitatea de a obține executarea titlului său executoriu, ceea ce contravine art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului.

37. Se consideră că legea este foarte clară și prevede că doar încheierea de admitere este definitivă. În interpretarea logică a prevederilor menționate și reținând și principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*, în lipsa unei prevederi exprese a legiuitorului, este de netăgăduit că încheierile prin care se resping cererile de aplicare a penalităților sunt supuse normelor generale de drept procesual, fiind atacabile cu apel în lumina noului Cod de procedură civilă [art. 651 alin. (4)], aceste încheieri fiind pronunțate de instanța de executare.

38. Mai mult, se apreciază că nu este o lacună a legii, având în vedere faptul că în Codul de procedură civilă sunt prevăzute doar situațiile speciale, atunci s-a dorit ca o cale de atac să fie alta decât cea de drept comun, de exemplu, în cazul contestației la executare, încheierea prin care se admite sau se respinge abținerea etc. Deci, atunci când legiuitorul a acordat o cale de atac specială sau a prevăzut că anumite încheieri sunt definitive, a reglementat în mod expres situațiile respective, în timp ce în celelalte situații se aplică regulile de drept comun".

Prin **Decizia nr. 59 din 9 decembrie 2019** pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept²⁵ a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Dolj - Secția I civilă, în Dosarul nr. 20.291/215/2018, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, cu privire la următoarea chestiune de drept: „În situația în care prima instanță a respins cererea de fixare a sumei definitive ce i se datorează creditorului cu titlu de penalități, în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanțe este susceptibilă de a fi atacată cu o cale de atac, respectiv apel?"

Relevante în acest sens sunt opiniile jurisprudențiale cu privire la existența sau inexistența unei căi de atac cu privire la încheierea emisă în temeiul art. 906 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, într-o primă orientare, s-a apreciat că în cazul reglementat de alin. (4) al art. 906 din Codul de procedură civilă (forma anterioară modificării normei prin Legea nr. 310/2018) încheierea este definitivă, indiferent de soluția pronunțată de instanța de executare, întrucât dispoziția legală în discuție instituie reguli speciale, derogatorii de la normele de drept comun, cu privire la calea de atac, reprezentând o excepție de la regula înscrisă în art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă. S-a arătat că acest text este de strictă interpretare și aplicare, pentru că, ori de câte ori legiuitorul a intenționat instituirea unui regim juridic diferențiat în privința

²⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 58 din 29 ianuarie 2020.

posibilității de a se recurge la exercitarea căii de atac în funcție de soluția de admitere sau respingere a unei cereri, a prevăzut-o în mod expres, de vreme ce aceasta este întotdeauna o situație de excepție. S-a apreciat că statuările instanței supreme din Decizia nr. 73/2017 trebuie aplicate pentru identitate de rațiune.

Au fost și instanțe care au arătat că trebuie făcută distincție între cererile introduse în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă înainte de modificarea intervenită prin Legea nr. 310/2018 și cererile introduse după intrarea în vigoare a menționatei legi de modificare a Codului de procedură civilă.

În acest context, s-a constatat că sesizarea vizează o cauză promovată pe rolul instanței la data de 30 iulie 2018, deci anterior intrării în vigoare a Legii nr. 310/2018. Prin urmare, în cazul supus analizei, în raport cu data sesizării instanței cu cererea întemeiată pe dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, încheierea pronunțată, indiferent de soluție, este definitivă.

În schimb, s-a apreciat că, în situația în care cererea întemeiată pe dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă este introdusă pe rolul instanței după data de 21 decembrie 2018, deci ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 310/2018, din moment ce legiuitorul nu a mai prevăzut o excepție de la regula instituită prin art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă, ce prevede calea de atac a apelului împotriva încheierilor pronunțate de instanța de executare, înseamnă că încheierea pronunțată în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă este supusă, sub aspectul căii de atac, normei de drept comun și astfel, încheierile pronunțate în baza acestui text sunt supuse apelului în termen de 10 zile de la comunicare, indiferent de soluția pronunțată de instanță, respectiv de admitere sau de respingere.

Într-o altă orientare, instanțele au apreciat că încheierea primei instanțe, prin care a fost respinsă cererea de fixare a sumei definitive ce i se datorează creditorului cu acest titlu, în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, este susceptibilă de a fi atacată cu apel.

S-a susținut că, având în vedere că este vorba despre o hotărâre pronunțată de instanța de executare, în ceea ce privește calea de atac ce poate fi formulată împotriva acesteia, sunt incidente dispozițiile art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora, dacă prin lege nu se dispune altfel, instanța se pronunță prin încheiere executorie care poate fi atacată numai cu apel, în termen de 10 zile de la comunicare. Regula pentru instanța de executare o reprezintă pronunțarea unor încheieri susceptibile de apel, iar această regulă se aplică ori de câte ori legiuitorul nu a stabilit reguli speciale, derogatorii de la acest regim juridic de drept comun pentru alte încheieri pronunțate de instanța de executare în etapa executării silite.

Chiar dacă, prin Decizia nr. 59 din 9 decembrie 2019, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins, ca inadmisibilă, sesizarea pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, cu privire la chestiunea de drept vizând existența vreunei căi de atac cu privire la încheierea prin care s-a respins cererea de fixare a sumei definitive ce i se datorează creditorului cu titlu de penalități, în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul

de procedură civilă, apreciem că răspunsul se poate deduce din următoarele considerente:

„(...)36. Nu numai că analiza acestei condiții lipsește încheierii de sesizare, dar se constată că ea lipsește sesizării ca atare, în circumstanțele în care anterior, prin Decizia nr. 73/2017, aceeași problemă de drept a mai fost rezolvată, este adevărat, cu trimitere la încheierile pe care instanța de executare le pronunță la cererea creditorului, în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, de aplicare a unor penalități debitorului, ținut în temeiul unui titlu executoriu la îndeplinirea unor obligații de a face sau de a nu face, care nu pot fi îndeplinite prin alte persoane și pe care acesta refuză să le execute. (...)

38. De altfel, așa cum rezultă din opiniile teoretice și din jurisprudența comunicată actualului complet, dar, deopotrivă, și din cuprinsul încheierii de sesizare, problema admisibilității exercitării unei căi de atac împotriva încheierii prin care instanța de executare respinge cererea de stabilire a sumelor definitive datorate de debitor creditorului (și în promovarea căreia doar acesta din urmă poate fi interesat) s-a pus în exact aceiași termeni ca în sesizarea precedentă, privitoare la admisibilitatea exercitării unei căi de atac împotriva încheierilor pronunțate de instanța de executare în temeiul art. 906 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, prin care se respinge cererea creditorului de aplicare față de debitor a unor penalități pe zile de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

39. Astfel, în ambele situații, o opinie jurisprudențială a pornit de la realizarea unei distincții, după cum încheierea instanței de executare este una de admitere sau, dimpotrivă, de respingere a cererii creditorului. Speculându-se modul de redactare a textelor alineatelor (1), (2) și (4) ale art. 906 din Codul de procedură civilă – «poate fi constrâns», «instanța sesizată de creditorii poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă», «va fixa suma definitivă», au fost instanțe care au recunoscut caracter definitiv (și, deci, nesusceptibil de exercitarea căii de atac a apelului) doar încheierilor de admitere a cererilor creditorilor, în timp ce, în privința celor de respingere, au recunoscut posibilitatea exercitării (de către creditor) a căii de atac a apelului.

40. Cea de-a doua opinie jurisprudențială (majoritară) a recunoscut caracterul definitiv al încheierilor pe care le pronunță instanța de executare în derularea procedurii instituite prin art. 906 din Codul de procedură civilă, indiferent de soluția dată cererilor (de admitere sau respingere), pornind de la dreptul comun în privința hotărârilor pe care le pronunță instanța de executare, dat de art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și de la recunoașterea caracterului derogatoriu de la acest regim al încheierilor la care se referă art. 906 din cod.

41. S-a subliniat, în această orientare, că, ori de câte ori legiuitorul a intenționat instituirea unui regim juridic diferențiat în privința posibilității de a se recurge la exercitarea căii de atac în funcție de soluția pe care o pronunță instanța, a prevăzut-o în mod expres, o astfel de situație fiind întotdeauna una de excepție și neputând fi dedusă pe cale de interpretare, cum s-a realizat în cazul încheierilor cu regimul dat de prevederile art. 906 din Codul de procedură civilă.

42. Această din urmă opinie jurisprudențială a fost, de altfel, și cea validată prin Decizia nr. 73/2017, cu referire la încheierile pe care le pronunță instanța de executare în temeiul art. 906 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, neexistând nicio diferență de regim juridic ori de abordare din partea legiuitorului între acestea și cele pe care le pronunță instanța de executare în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă. (...)

46. Este adevărat că situația jurisprudențială și cea a opiniilor instanțelor consultate pe problema de drept sesizată în cauza de față nu sunt cu nimic diferențiate de cea existentă la data pronunțării Deciziei nr. 73/2017, menținându-se caracterul divergent al punctelor de vedere, deși, odată rezolvată problema de drept de principiu, urmarea firească ar fi fost cea a unificării jurisprudenței și opiniilor instanțelor inclusiv pe aplicarea normei art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dată fiind identitatea soluției legislative, însă intervenția instanței supreme în tranșarea pe fond, din nou, a problemei de drept nu se justifică.(...)

50. Așadar, în noua reglementare a alin. (4) al art. 906 din Codul de procedură civilă, aplicabilă însă doar cererilor introduse ulterior intrării în vigoare a noului act normativ, conform art. 24 din Codul de procedură civilă, suprimarea mențiunii «definitivă», în privința încheierii pe care instanța o pronunță pe acest temei legal, este semnalul clar al schimbării opțiunii legiuitorului asupra soluției legislative inițiale, în care astfel de cereri se judecau în primă și ultimă instanță de judecătorie și pe care a abandonat-o în favoarea unei judecăți efectuate în două grade de jurisdicție (fond și apel), doar în ceea ce privește cererile de fixare a sumelor definitive datorate creditorului de către debitor cu titlu de penalități de întârziere.

51. Textul modificator nu are rol de clarificare a textului de bază, întrucât modificarea a constat - În teza alineatului care interesează analiza - În abandonarea termenului «definitivă», care marca neîndoiește ideea că încheierea pronunțată de instanță era una nesuscetibilă de vreo cale de atac. Prin urmare, modificarea adusă s-a întemeiat, în mod clar, pe o schimbare a soluției legislative inițiale a legiuitorului, astfel că o interpretare a normei legale în care aceasta a fost încorporată - respectiv a art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă în forma în vigoare la data sesizării instanțelor cu cererea creditorului, anume 30 iulie 2018 - care să corespundă noii soluții legislative (în sensul concluzionării asupra posibilității exercitării apelului împotriva încheierii de respingere) are la bază un deziderat care nesocotește chiar opțiunea legiuitorului, care - se dovedește - a fost corect descifrată prin Decizia nr. 73/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție."

Din analiza acestor decizii, desprindem concluzia potrivit căreia, încheierile având ca obiect „aplicare penalități de întârziere”, respectiv „stabilire sumă definitivă” pronunțate în dosare în care cererile au fost introduse pe rolul instanțelor judecătorești anterior modificărilor aduse prin Legea nr. 310/2018, nu sunt supuse niciunei căi de atac, indiferent de soluția pronunțată - admitere sau respingere.

Cu privire la cauzele promovate pe rolul instanței ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 310/2018, încheierile având ca obiect „aplicare penalități de întârziere” nu sunt supuse niciunei căi de atac, indiferent de soluția pronunțată - admitere sau respingere, iar încheierile având ca obiect „stabilire sumă definitivă” sunt supuse apelului, indiferent de soluția de admitere, ori de respingere.

Cu privire la data de la care aceste penalități încep să curgă, respectiv durata pentru care se stabilesc, constatăm că dispozițiile art. 906 alin. (4) Cod procedură civilă, anterior modificărilor aduse prin Legea nr. 310/2018 au fost interpretate în mod diferit de către instanțele judecătorești, care pe lângă cazurile prevăzute în mod expres de dispozițiile art. 906 alin. 5 Cod procedură civilă²⁶, au apreciat că, **pe calea contestației la executare, acestea pot fi înlăturate și în ipoteza în care au fost stabilite în mod eronat.**

Astfel, prin încheierea nr. 3466 din 16 noiembrie 2017 pronunțată în dosarul nr. 3744/285/2017 al Judecătoriei Rădăuți²⁷, a fost obligată debitoarea Comisia comunală de fond funciar la plata unei penalități de 300 lei pe zi de întârziere, începând cu data comunicării încheierii și până la executarea obligației cuprinse în titlul executoriu, reținându-se în esență următoarele:

„Potrivit art. 906 al. (2), (3) din Codul de procedură civilă, când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă, dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1000 lei, stabilită pe zi de întârziere până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

Prin urmare, având în vedere că în termenul de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării (...), în dosarul execuțional (...), debitoarea Comisia comunală de fond funciar (...) nu a executat obligația prevăzută în titlul executoriu reprezentat de sentința civilă nr.2254/5.09.2014 a Judecătoriei Rădăuți, definitivă, anume înaintarea documentației Comisie județene de fond funciar (...) în vederea emiterii titlului de proprietate conform sentinței civile nr.372/26.01.2012 a Judecătoriei Rădăuți, irevocabilă, iar această obligație nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, fiind și neevaluabilă în bani, cererea creditorului, îndreptată împotriva debitorului Comisia comunală de fond funciar (...) este întemeiată (...)”.

Într-un alt dosar²⁸, „a fost aplicată debitoarei o penalitate de 1000 lei pe fiecare zi de întârziere începând cu data de 14.09.2015 și până la executarea obligației prevăzută în titlul executoriu reprezentat de decizia nr. 211/18.02.2009”.

O altă optică²⁹, a fost aceea de a stabili penalitățile de întârziere până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu, conform dispozițiilor art. 906 alin. (2) Cod procedură civilă, fără precizarea duratei de la care acestea încep să curgă.

²⁶ Pentru înlăturarea penalităților de întârziere pe calea contestației la executare, întrucât există motive temeinice care justifică întârzierea executării, a se vedea Trib. Satu Mare, S. civ., dec. civ. nr. 399/2018.

²⁷ Pentru o soluție similară, a se vedea Judec. Sectorului 6 București, s. civ., înch. din 08.02.2016, îndreptată și modificată prin înch. din 09.01.2017.

²⁸ A se vedea Judec. Sectorului 1 București, S. I. civ., înch. din 29.10.2015.

²⁹ A se vedea Judec. Carei, înch. nr. 986/2017. Pentru soluții similare, a se vedea Judec. Sectorului 1 București, înch. din 19.09.2018, prin care a fost obligată debitoarea la plata către creditoare, „în temeiul art. 906 alin. 1 rap. la art. 906 alin. (2) C. pr. civ. republicat, a unor penalități în cuantum de 1000 lei/zi întârziere până la data executării obligațiilor impuse prin Decizia civilă nr.1090/28.11.2017 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a IV-a Civilă”; Judec. Brașov, S. civ., înch. nr. 589/2019.

Prin încheierea nr. 4310/24.05.2016, pronunțată de Judecătoria Buftea, s-a dispus obligarea părților la plata, în solidar, a penalităților de întârziere de 100 lei/zi, începând cu data pronunțării încheierii, până la data executării obligațiilor prevăzute în titlul executoriu reprezentat de sentința civilă nr. 418/04.02.2010 pronunțată de Tribunalul București, definitivă prin decizia civilă nr. 2311/08.11.2010 pronunțată de Curtea de Apel București³⁰.

Prin decizia civilă nr. 718 din 7 iunie 2018 pronunțată în dosarul nr. 494/285/2015 al Tribunalul Suceava, Secția I civilă³¹, creditorul a fost autorizat să îndeplinească el însuși sau prin alte persoane obligația de a face constând în predarea-primirea financiar contabilă și a bunurilor Asociației (...) dispunându-se totodată și obligarea debitorilor de a plăti o penalitate de 100 lei pe zi de întârziere, începând cu data de 2 februarie 2015, până la executarea obligației prevăzută în titlul executoriu, prezentându-se următoarele argumente relevante:

„Reține tribunalul că, reclamantul a făcut dovada că deține un titlu executoriu reprezentat de sentința civilă nr. 2090/27.06.2014 a Judecătoriei Rădăuți, care impunea părților obligația de a pune în aplicare hotărârea Adunării Generale Extraordinare a Asociației (...) și predarea – primirea financiar contabilă și a bunurilor asociației noului președinte și către comitetul executiv ales.

Întrucât dispozițiile din titlul executoriu nu au fost duse la îndeplinire de către părțile debitori de bunăvoie, reclamantul a inițiat procedura de executare silită prin intermediul BEJ (...) care le-a comunicat acestora o somație la data de 21.01.2015 prin care le-a pus în vedere ca în termen de 10 zile de la primirea ei să se conformeze dispozitivului sentinței civile nr. 2090/27.06.2014.

Prin adresa nr. 2/30.01.2015 executorul judecătoresc a înștiințat debitorii pentru a fi prezenți la data de 2.02.2015, ora 15,00 la sediul Asociației (...) în vederea predării – primirii bunurilor asociației și situației financiare, la rândul său, creditorul (...) fiind și el înștiințat.

Întrucât debitorii părți nu au fost prezenți, nu s-a putut proceda la executare silită, situație de fapt ce rezultă din cuprinsul procesului verbal încheiat de executorul judecătoresc la data de 2.02.2015, ora 15,20 (...).

Rezultă așadar că debitorii părți cu rea credință au refuzat să îndeplinească obligația de «a face» cuprinsă în titlul executoriu, în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării silite, astfel încât fiind îndeplinite condițiile prev. de art. 906 alin. 1 și 2 Cod procedură civilă vor fi constrânși la îndeplinirea ei prin obligarea la plata unei penalități de întârziere de 100 lei pe zi, începând cu data de 2.02.2015 și până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu (...).”

³⁰ Pentru o soluție similară a se vedea Judec. Sectorului 5 București, înch. din 05.07.2018, prin care „au fost stabilite în sarcina debitorului penalități de 100 lei pe zi de întârziere, începând cu data pronunțării încheierii de aplicare a penalităților până la executare a obligației de a face prevăzută în titlul executoriu reprezentat de sentința civilă nr. 1521/07.12.2015 pronunțată de Tribunalul București.”

³¹ Pentru o soluție similară vizând stabilirea penalităților de întârziere cu data de începere anterioară (12.10 2015) pronunțării Încheierii de stabilire penalități, a se vedea Judec. Sectorului 6 București, înch. din 08.02.2016, îndreptată prin înch. din 12.01.2017.

În temeiul titlului executoriu reprezentat de decizia sus-menționată, a fost declanșată executarea silită, care a fost anulată în cadrul contestației la executare, prin sentința civilă nr. 3483 din 5 noiembrie 2018 pronunțată în dosarul nr. 5781/285/2018 al Judecătorei Rădăuți³², reținându-se cele cuprinse în Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 16/2017 coroborate cu următoarele considerente relevante:

„(...) titlul executoriu în acest dosar execuțional este reprezentat de decizia civilă nr.718 din 7 iunie 2018 a Tribunalului Suceava, rămasă definitivă și executorie de drept, dosar nr.494/285/2015. (...)

S-a solicitat de către intimat, la data de 6 septembrie 2018, încuviințarea executării silite a deciziei sus-menționate respectiv faptul că a fost autorizat creditorul să îndeplinească el însuși sau prin alte persoane obligația de «a face» constând în predarea-primirea financiar contabilă și a bunurilor Asociației (...), precum și obligarea debitorilor la plata către intimat a sumei de 131.000 lei (pentru perioada 2 februarie 2015 – 6 septembrie 2018, 1310 x 100 lei pe zi).

A fost încuviințată executarea silită a acestei decizii prin Încheierea nr. 13486 CC din 14 septembrie 2018 a Judecătorei Rădăuți, contestatorii fiind somați la data de 20 septembrie 2018 să procedeze la predarea-primirea financiar contabilă și a bunurilor Asociației (...), iar la data de 19 septembrie 2018 să achite fiecare câte 28.460 lei cu titlu de penalități de întârziere pentru perioada 2 februarie 2015 – 6 septembrie 2018 și cheltuieli de executare silită. (...)

Cu privire la încheierea de încuviințare a executării silite, reține instanța că aceasta a fost nelegal întocmită.

Reține instanța că, prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 16/2017 pronunțată în dosarul nr. 16.573/211/2015 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, a fost admisă sesizarea formulată de Tribunalul Cluj – Secția civilă în Dosarul nr. 16.573/211/2015 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, s-a stabilit că: În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu este admisibilă formularea mai multor cereri de fixare a sumei definitive datorate de debitor cu titlu de penalități. (...)

Chiar dacă decizia sus-menționată vizează problematica imposibilității formulării unor cereri succesive ale stabilirii de penalități de întârziere, care nu este incidentă în prezenta cauză, se pot desprinde totuși considerații care sunt utile soluționării prezentei cauze.

Astfel, ÎCCJ a stabilit că «deși prevederile art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă stipulează că penalitățile sunt stabilite de instanța de executare pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu, acestea nu pot conduce la concluzia recunoașterii implicite a posibilității formulării repetate a unor cereri privind fixarea sumelor datorate cu titlu de penalități, deoarece dispozițiile alin. (4) al aceluiași

³² Pentru admiterea unei contestații la executare motivat de lipsa Încheierii prevăzute de art. 906 alin. (4) Cod procedură civilă, datorată respingerii cererii de stabilire a sumei definitive, a se vedea Judec. Sectorului 5 București, S. a II-a civ., s. civ. nr. 4124/2018.

articol limitează în mod expres perioada de calcul al acestora în vederea stabilirii unei sume definitive printr-o încheiere care să poată fi executată silit».

Ce se deduce de aici este că aceste penalități se calculează doar pentru o perioadă de 3 luni, chiar dacă obligația nu a fost executată, iar nu nelimitat în timp.

După expirarea celor 3 luni, creditorul va face o cerere de stabilire a cuantumului total al penalităților, putând pretinde și eventualul prejudiciu suferit ca urmare a neexecutării obligației de a face.

Ori, în prezenta contestație la executare nu s-a procedat astfel, ci s-a dispus, în mod nelegal încuviințarea executării silite pentru o perioadă de 1310 zile, în loc de maximum 90 de zile.

Reține instanța că Încheierea nr. 13486 CC din 14 septembrie 2018 a Judecătorei Rădăuți, este lovită de nulitate, creanța stabilită nefiind certă, iar contestatorii au fost somați la data de 20 septembrie 2018 să procedeze la predarea-primirea financiar contabilă și a bunurilor Asociației (...), iar la data de 19 septembrie 2018 să achite fiecare câte 28.460 lei cu titlu de penalități de întârziere pentru perioada 2 februarie 2015 – 6 septembrie 2018 și cheltuieli de executare silită.

Date fiind aceste considerente, instanța a dispus anularea tuturor actelor de executare silită întocmite în dosarul execuțional (...), motivat de faptul că anularea actului începător de executare silită conduce la anularea tuturor actelor subsecvente”.

Această soluție a fost menținută în calea de atac a apelului³³, statuându-se următoarele:

„(...) Astfel, contrar susținerilor apelantului și conform dispozițiilor legale, doar încheierea dată în condițiile alin. 4 este executorie, nu și cea prevăzută la alin. 2, fapt confirmat prin decizia nr. 16/2017 a ICCJ (...).

Prima instanță a interpretat corect dispozițiile legale, iar față de textele legale și de cele reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție în decizia nr. 16/2017, a anulat încheierea de încuviințare a executării silite. În mod corect s-a reținut faptul că penalitățile se calculează doar pentru o perioadă de trei luni, iar după expirarea celor trei luni creditorul va face o cerere de stabilire a cuantumului total al penalităților.

Întrucât doar încheierea de stabilire a sumei definitive a penalităților, pronunțată la finalul celor trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității, reprezintă titlu executoriu, criticile din apelul formulat sunt neîntemeiate. (...)

Astfel cum s-a arătat mai sus, penalitatea stabilită în condițiile art. 906 alin. 2 și 3 Cod procedură civilă are un caracter provizoriu, nu este lichidă și nici exigibilă, iar încheierea prin care instanța a obligat debitorul la plata de penalități nu este susceptibilă de executare. Chiar dacă decizia prin care s-a stabilit penalitatea este definitivă, astfel cum a invocat apelantul, față de caracterul provizoriu al penalității, de procedura obligatorie instituită de art. 906 Cod procedură civilă, având în vedere că procedura nu a fost urmată și nu a fost stabilită suma definitivă a penalităților, se impune menținerea soluției de anulare a încheierii de încuviințare a executării silite și a actelor de executare (...).

³³ Tribunalul Suceava, S. I. civ., dec. civ. nr. 151/2019.

Nici criticile privitoare la faptul că nu au fost invocate prin contestația la executare vicii de executare nu sunt întemeiate, de vreme ce prin contestația la executare s-au adus în discuție prevederile art. 906 Cod procedură civilă și s-a arătat că «legiuitorul a stabilit o durată maximă de 90 de zile după care instanța stabilește suma finală, deci penalitățile nu curg la infinit»”.

Tot cu privire la decizia civilă nr. 718/2018 a Tribunalului Suceava, a fost admisă în parte cererea având ca obiect „alte cereri stabilire sumă definitivă”, fiind fixată suma definitivă ce este datorată de către pârâți reclamantului cu titlu de penalități de întârziere, conform deciziei sus-menționate, la 139.700 lei, pentru perioada 02.02.2015- 04.12.2018³⁴, argumentat de faptul că:

„(...) În ceea ce privește stabilirea, pe de o parte, a datei de la care se calculează penalități și, pe de altă parte, a datei până la care curg acestea se reține că reclamantul a solicitat ca acestea să fie calculate de la data de 02.02.2015 și până la data pronunțării încheierii în prezenta cauză, iar pârâții au arătat că instanța poate stabili de la un moment temporal (de când i se comunică debitorului) pentru viitor o penalitate (care poate varia de la 100 la 1000 ron/zi) adică nu și pentru trecut (retroactiv) cum este cazul în speța de față când Tribunalul Suceava, la data pronunțării deciziei civile nr. 718 respectiv 07.06.2018, după ce a întors soluția Judecătoriei Suceava, a dispus retroactiv instituirea de penalități de 100 lei/zi începând din 02.02.2015, adică din urmă cu mai bine de 4 ani și jumate, mai exact 1218 zile la data pronunțării deciziei civile, că este așa rezultă fără putință de tăgadă din conținutul alin.3 al textului de lege precizat, care arată fără echivoc că, după comunicarea acelei încheieri, care arată data de la care începe să curgă penalitățile, acestea se pot întinde pe o durată maxima de 3 luni (90 zile), adică legiuitorul a stabilit o durată maximă de 90 de zile, după care instanța stabilește suma finală, deci penalitățile nu curg la infinit, ajungându-se la sume foarte mari, cum este și în speța de față, 40.00 dolari.

Cu privire la acest aspect, instanța a reținut că prin decizia nr.12/22.02.2018 a Î.C.C.J. s-a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, formulată de Curtea de Apel Iași - Secția de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 2.711/99/2016, și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea prevederilor art. 24 alin. (4) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare:

- termenul în care creditorul poate solicita fixarea sumei ce i se datorează de către debitor cu titlu de penalități este termenul de prescripție a executării silite, de 3 ani, reglementat de art. 706 din Codul de procedură civilă, termen care curge de la data executării obligației sau, în caz de neexecutare, de la data expirării termenului de trei luni, înăuntrul căruia debitorul avea posibilitatea să execute în natură obligația;

- penalitățile stabilite în procent pe zi de întârziere se calculează de la momentul indicat în încheierea pronunțată în cadrul procedurii reglementate de art. 24 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, până la executarea obligației,

³⁴ A se vedea Judec. Rădăuți, s. civ. nr. 1331/2019; Pentru o soluție similară a se vedea Judec. Buftea, încheierea nr. 2715/2018.

dar nu mai târziu de momentul expirării termenului de trei luni, înăuntrul căruia debitorul avea posibilitatea să execute în natură obligația, în caz de neexecutare;

- în cadrul procedurii reglementate de art. 24 alin. (4) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, instanța de judecată poate stabili valoarea obiectului obligației la care se aplică penalitățile de întârziere stabilite în procent pe zi de întârziere, în ipoteza în care instanța prevăzută la art. 24 alin. (3) din aceeași lege nu a stabilit acest lucru.

În motivarea acestei decizii, s-a arătat la punctul 75 că «art. 906 alin. (4) are un conținut similar art. 24 alin. (4) din Legea nr. 554/2004, existând rațiuni pentru care, cel puțin sub aspectele care se suprapun, cele două articole să fie interpretate în mod similar, afară de situația în care există argumente contrare deduse din specificitatea raporturilor de contencios administrativ».

De asemenea la punctul 76 s-a arătat că «este unanim acceptat faptul că nu doar dispozitivul unei hotărâri judecătorești dobândește autoritate de lucru judecat, ci și considerentele pe care acesta se sprijină, inclusiv cele prin care s-a rezolvat o chestiune litigioasă [art. 430 alin. (2) din Codul de procedură civilă]».

Reținând interpretarea dată disp. art. 906 al. (4) C. pr. civ. prin decizia anterior arătată instanța a reținut că penalitățile stabilite în procent pe zi de întârziere se calculează de la momentul indicat în decizia civilă nr. 718/07.06.2018 a Tribunalului Suceava și anume 02.02.2015 dar nu mai târziu de momentul expirării termenului de trei luni, înăuntrul căruia debitorul avea posibilitatea să execute în natură obligația, în caz de neexecutare.

Acest termen de trei luni a început să curgă, potrivit art. 906 al. (4) C. pr. civ. de la data comunicării către părți a deciziei civile nr. 718/07.06.2018 a Tribunalului Suceava și anume 04.09.2018 (potrivit înregistrărilor dovezilor de comunicare ce au fost comunicate de către Tribunalul Suceava) și s-a împlinit la data de 04.12.2018. (...)

Față de cele reținute instanța a admis în parte cererea și a fixat suma definitivă ce este datorată de către părți reclamantului cu titlu de penalități de întârziere, conform deciziei civile nr. 718/07.06.2018 a Tribunalului Suceava, la 139.700 lei, pentru perioada 02.02.2015 - 04.12.2018”.

Fiind formulată o nouă cerere înregistrată la data de 23 decembrie 2019, având ca obiect stabilirea sumei definitive pe care părții i-o datorează reclamantului, cu titlu de penalități în temeiul deciziei civile nr. 718/2018 a Tribunalului Suceava, de la data de 04.12.2018 și până la data pronunțării încheierii definitive în cauză, aceasta a fost respinsă ca neîntemeiată³⁵, pentru următoarele considerente relevante:

³⁵ A se vedea Judec. Rădăuți, s. civ. nr. 324/2020. Pentru o soluție similară, a se vedea Judec. Craiova, S. civ., s. civ. nr. 8728/2018. Pentru o soluție de respingere a unei noi cereri de obligarea a părților la plata sumei de 36.000 lei, cu titlu de penalități de întârziere, aferente perioadei 12.09.2017- 12.08.2018, și, în continuare, până la pronunțarea sentinței, pentru alte considerente decât imposibilitatea formulării de cereri succesive, a se vedea Judec. Buftea, înch. civ. nr. 3330/2019. S-a reținut că „nu poate fi reținută incidența triplei identități între prezenta cauză și dosarul soluționat prin Încheierea nr. 4310/24.05.2016 pronunțată de Judecătoria Buftea, lămurită prin Încheierea din data de 12.09.2016, obiectul fiind diferit prin raportare la perioada pentru care se solicită stabilirea penalităților de

„(...) Prin sentința civilă nr. 1331 din 14 mai 2019 pronunțată de Judecătoria Rădăuți în dosarul nr. 825/285/2019 s-a dat următoarea soluție: «Respinge excepția inadmisibilității cererii. Admite în parte cererea având ca obiect alte cereri stabilire sumă definitivă (...), și în consecință: Fixează suma definitivă ce este datorată de către pârâți reclamantului cu titlu de penalități de întârziere, conform deciziei civile nr. 718/07.06.2018 a Tribunalului Suceava, la 139.700 lei, pentru perioada 02.02.2015 - 04.12.2018». (...)»

Instanța reține că aplicabil prezentei cereri este art. 906 Cod procedură civilă anterior modificării acestuia prin Legea nr. 310/2018 (...)

Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 16/2017 pronunțată în Dosarul nr. 16.573/211/2015 (...) s-a stabilit că „deși prevederile art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă stipulează că penalitățile sunt stabilite de instanța de executare pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu, acestea nu pot conduce la concluzia recunoașterii implicite a posibilității formulării repetate a unor cereri privind fixarea sumelor datorate cu titlu de penalități, deoarece dispozițiile alin. (4) al aceluiași articol limitează în mod expres perioada de calcul al acestora în vederea stabilirii unei sume definitive printr-o încheiere care să poată fi executată silit”.

Ce se deduce de aici este că aceste penalități se calculează doar pentru o perioadă de 3 luni, chiar dacă obligația nu a fost executată, iar nu nelimitat în timp.

După expirarea celor 3 luni, creditorul va face o cerere de stabilire a cuantumului total al penalităților, putând pretinde și eventualul prejudiciu suferit ca urmare a neexecutării obligației de a face.

Ori, apreciază instanța că nici nu se pot calcula penalități de întârziere pe o perioadă nedeterminată, astfel cum a solicitat reclamantul, începând cu data de 04.12.2018 până la rămânerea definitivă a prezentei încheieri, ci pentru maximum 90 de zile.

Pentru executările silit declanșate ulterior modificărilor aduse prin Legea nr. 310/2018, este însă posibilă formularea de cereri succesive de stabilirea a penalităților de întârziere în executarea obligației fapt personal. (...)”.

Într-o altă cauză³⁶, a fost admisă în parte și fixată suma definitivă datorată de către debitor cu titlu de penalități, conform art. 906 alin. (4) Cod procedură civilă, la o valoare de 9000 lei, apreciindu-se, de asemenea că nu pot fi calculate penalități de întârziere pentru o perioadă mai mare de 90 de zile începând cu data cuprinsă în încheierea de aplicare penalități, reținându-se că „De la data menționată în încheierea civilă din data de 06.11.2017 pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București, respectiv 04.07.2017 instanța a calculat suma datorată prin raportare la intervalul de 3 luni menționat de art. 906 alin. 4 (90 zile). Cuantumul penalității pentru o zi de întârziere este de 100 lei. Astfel, rezultă că suma definitivă ce i se datorează creditorului este de 9.000 lei.”

întârziere. (...) Or, instanța constată că procedura de executare silită demarată în temeiul titlului executoriu (...) a încetat la data de 09.03.2016, din voința creditorului, astfel încât, în lipsa unei executări silită în curs de desfășurare reclamantul-creditor nu se poate prevala de procedura instituită de art. 906 C. pr. civ. pentru a sancționa pasivitatea pârâților-debitori”.

³⁶ A se vedea Judec. Sectorului 1 București, s. I. civ., s. civ. nr. 7683/2018.

Din analiza hotărârilor sus-menționate, constatăm existența unei jurisprudențe divergente cu privire la admisibilitatea căii de atac împotriva încheierilor având ca obiect „aplicare penalități de întârziere”, respectiv „stabilire sumă definitivă” pronunțate în cauze în care cererile au fost introduse pe rolul instanțelor judecătorești anterior, respectiv ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 310/2018, vizând data de la care penalitățile încep să curgă, durata acestora, precum și cu privire la cazurile de înlăturare a lor, pe calea contestației la executare, altele decât cele prevăzute în mod expres de dispozițiile art. 906 alin. (5) Cod procedură civilă.

Cu privire la admisibilitatea căii de atac împotriva încheierilor sus-menționate, apreciem că, deși jurisprudența nu este cristalizată, din analiza Deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție prezentate anterior, chestiunile de drept au primit soluții menite a asigura o interpretare corespunzătoare.

Astfel, desprindem concluzia potrivit cu care încheierile având ca obiect „aplicare penalități de întârziere”, respectiv „stabilire sumă definitivă” pronunțate în cauze în care cererile au fost introduse pe rolul instanțelor judecătorești anterior modificărilor aduse prin Legea nr. 310/2018 nu sunt supuse niciunei căi de atac, indiferent de soluția pronunțată, respectiv de admitere sau de respingere.

Cu privire la cauzele promovate pe rolul instanțelor ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 310/2018, încheierile având ca obiect „stabilire penalități de întârziere” nu sunt supuse niciunei căi de atac, indiferent de soluția pronunțată, de admitere sau de respingere, iar încheierile având ca obiect „stabilire sumă definitivă” sunt supuse apelului, indiferent de soluția de admitere, ori de respingere.

Acestea aspecte se desprind și din modificarea, începând cu data de 21 decembrie 2018, a tezei I a alin. (4) al art. 906 Cod procedură civilă, reținând că textul nu mai prevede că încheierea prin care se fixează suma datorată creditorului cu titlu de penalități de întârziere este definitivă. Prin urmare, încheierea va fi supusă numai apelului în termen de 10 zile de la comunicare, potrivit art. 651 alin. (4) Cod procedură civilă, prin care se reglementează calea de atac ce poate fi formulată împotriva încheierilor instanței de executare, precum și termenul de exercitare.

Cu privire la data de la care aceste penalități de întârziere încep să curgă, constatăm în practica judiciară că instanțele au stabilit momente diferite de debut, respectiv: o dată anterioară introducerii cererii având ca obiect „aplicare de penalități de întârziere”, data pronunțării încheierii în temeiul art. 906 alin. (1), alin. (2) sau alin. (3) Cod procedură civilă, a comunicării acesteia către debitor, fiind și instanțe care au omis să o precizeze.

Ne raliem opiniei potrivit căreia, data de la care încep să curgă penalitățile de întârziere în temeiul art. 906 Cod procedură civilă este cea a comunicării încheierii având ca obiect „aplicare de penalități de întârziere” către debitor.

De asemenea, din practica judiciară analizată în studiul de față, constatăm optici diferite privind durata pentru care pot fi calculate penalitățile de întârziere anterior modificărilor aduse prin Legea nr. 310/2018.

S-a apreciat, așadar, într-o viziune majoritară că acestea curg neconținut până la îndeplinirea obligației de către debitor, iar în altă opinie s-a conchis că acestea pot curge doar pentru o perioadă de maxim trei luni de la data comunicării încheierii de obligare a debitorului la plata penalităților, o sumă definitivă stabilită cu încălcarea acestei durate putând fi înlăturată pe calea contestației la executare, chiar dacă art. 906 alin. (5) Cod procedură civilă nu prevede în mod expres această situație.

În privința divergențelor expuse anterior, ne raliem opiniei potrivit cu care, au putut fi calculate penalitățile de întârziere în cadrul executărilor silite începute înainte de data de 21 decembrie 2018, doar pentru o perioadă de maxim trei luni de la data comunicării încheierii de obligare a debitorului la plata penalităților, o sumă definitivă stabilită cu încălcarea acestei durate putând a fi înlăturată pe calea contestației la executare.

Ca urmare a modificărilor aduse tezei a II-a a alin. (4) al art. 906 Cod procedură civilă prin Legea nr. 310/ 2018, apreciem că opțiunea legiuitorului s-a schimbat, în sensul că, durata curgerii penalităților de întârziere nu mai este limitată în timp, creditorul având posibilitatea ca, din trei în trei luni, până la stingerea completă a obligației debitorului, să solicite fixarea sumei definitive cu titlu de sancțiune patrimonială.